

SAĞLIKTA DÖNÜŞÜM PROGRAMI: SAĞLIK İNSANGÜCÜ

Gülbiye Yenimahalleli Yaşar

Sağlık Emek Gücü

- Türkiye'de sağlık emek gücü;
  - Sayı bakımından yetersiz (zellikle hemŖire ve diğer yardımcı sağlık personeli)
  - lke düzeyinde dengesiz dağılım, özellikle geliŖmiŖ büyük illerde yoęunlaŖma
  - Uzman-pratisyen hekim dengesizlięi
  - Hekim-hemŖire dengesizlięi

Sağlık Emek Gücünün Niceliği, Niteliği ve Dağılımı

Tablo 10: Türkiye’de Sağlık Personelinin Sektörlere ve Unvanlara Dağılımı, 2015

	Sağlık Bakanlığı	Üniversite	Özel Sektör	Diğer	Toplam
Uzman Hekim	38.783	14.972	22.655	1.212	77.622
Pratisyen Hekim	35.833	216	5.729	16	41.794
Asistan Hekim	7.973	13.622	0	248	21.843
Toplam Hekim	82.589	28.810	28.384	1.476	141.259
Diş Hekimi	8.683	1.698	14.291	162	24.834
Eczacı	2.156	306	25.010	58	27.530
Hemşire	101.722	22.526	25.941	2.614	152.803
Ebe	48.078	851	4.100	57	53.086
Diğer Sağlık Personeli	102.243	11.492	31.845	363	145.943
Diğer Personel ve Hizmet Alımı	206.088	13.107	19.609	3.093	241.897
Toplam Personel Sayısı	551.559	78.790	149.180	7.823	787.352

Tablo 11: Türkiye ve Orta- Üst Gelir Grubu Ülkeler ile AB Ülkelerinde 100.000 Kişiyeye Düşen Bazı Sağlık Personeli Sayıları (2014)

Sağlık Personeli	Türkiye	Dünya	Orta - Üst Gelir Grubu Ülkeler*	DSÖ Avrupa Bölgesi*	DSÖ Avrupa Bölgesi / Türkiye
Hekim	175	139	161	321	1.8
Diş Hekimi	30	28	37	57	1.9
Eczacı	35	45	34	68	1.9
Hemşire ve Ebe	251	286	263	802	3.2

Kaynak: SB, 2015b, s.142-149.

*Orta-üst gelir grubu ülkeler ile DSÖ Avrupa Bölgesi'ne ait veriler 2007-2013 yılları arası en son yıl verisidir.

Tablo 12: Türkiye’de Seçilmiş Öğretim Yıllarına Göre Tıp Fakültesi, Tıp Fakültelerinde Öğrenci ve Öğretim Üyesi Sayıları (1989-2013)

Yıllar	Tıp Fakültesi Sayısı	Öğretim Üyesi Sayısı	Öğrenci Sayısı	Öğrenci / Öğretim Üyesi
1989-1990	24	2.871	33.582	11.7
1999-2000	39	5.748	32.957	5.7
2009-2010	74	9.609	35.781	3.9
2012-2013	73	11.551	51.445	4.5
Artış (%)	304	402	153	-

Kaynak: YÖK-SB-DPT, 2010, s.11-12; YÖK-SB-MB-KB, 2014, s.11-12, 36.

Tablo 13: Türkiye’de Seçilmiş Öğretim Yıllarına Göre Hemşire Yetiştiren Yüksek Öğretim Kurumları ile Bu Kurumlardaki Öğrenci, Öğretim Elemanı Sayılarındaki Gelişme (1989 – 2013)

Yıllar	Eğitim Kuruluşu Sayısı	Öğretim Elemanı Sayısı	Öğrenci Sayısı	Öğrenci / Öğretim Elemanı
1989-1990	6	212	3.638	17,2
1999-2000	13	391	11.974	30,6
2009-2010	11	848	25.176	29,7
2012-2013	11	1.116	38.112	30,6
Artış (%)	183	526	1048	-

Kaynak: YÖK-SB-DPT, 2010, s.11-12, 48; YÖK-SB-MB-KB, 2014, s. 84.

Tablo 14: Türkiye’de Yıllara ve Sektörlere Göre Bazı Sağlık Personeli Oranının Dağılımı, (2002, 2014)(%)

	Sağlık Bakanlığı		Üniversite		Özel	
	2002	2014	2002	2014	2002	2014
Toplam Hekim	62,4	57,4	21,9	20,8	15,7	21,8
Uzman Hekim	48,8	49,0	23,1	19,9	28,1	31,1
Pratisyen Hekim	93,9	84,7	0,6	0,5	5,5	14,8
Diş Hekimi	19,6	33,2	4,2	6,0	76,2	60,8
Eczacı	7,2	7,7	0,6	1,1	92,2	91,1
Hemşire ve Ebe	82,4	73,0	7,9	11,9	9,7	15,2

Kaynak: SB, 2015b: 152-155.

Tablo 15: Sağlık Bakanlığı Kadrolarında Çalışan Sağlık Personelinin İstihdam Şekline Göre Dağılımı (2009, Haziran)

İstihdam Şekli	Sayı
Genel bütçe kapsamında;	
Memur	335.539
Sözleşmeli	45.879
Sürekli ve geçici işçi (657 – 4/D)	4.590
Geçici personel (657 – 4/C)	1.750
Döner sermaye kapsamında;	
Memur	4.073
Sözleşmeli	24.976

Kaynak: Etiler, 2011, s.5.

Tablo 16: Türkiye ve OECD Ülkelerinde Hizmet Kalitesine İlişkin Bazı Göstergeler, 2011

Hizmet Kalitesi Göstergesi	Türkiye (%)	OECD Ortalaması (%)
45 yaş ve üzerindeki yetişkinlerde kalp krizi nedeniyle hastaneye başvuranların sonraki 30 gün içinde ölümü	10,7	7,9
45 yaş ve üzerindeki yetişkinlerde ani inme (felç) sonrasındaki 30 gün içerisindeki ölüm oranı	11,8	8,5
20-69 yaş grubundaki kadınlarda rahim ağzı kanseri taraması	15,5	59,6
50-69 yaş grubundaki kadınların meme kanseri taraması	27,3	61,5
50-74 yaş grubundaki yetişkinlerin kolon kanseri taraması	3,2	12,7

Kaynak: OECD, 2014b: 17, 23, 38-39.